

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Vznemirjevalec sosedov

Dobra sosečnina je velika dobrota. Kjer so dobri sosedje, vlada mir, vzajemnost, sporazum, medsebojna podpornost brez zavisti, škodoželjnosti, jeze, sovraštva in nasprotovanja. Slab sosed pa je velika nesreča za svojo okolico. To velja za odnose med posamezniki, velja pa tudi za razmere med narodi in državami. V mednarodnem življenju se škodljivi nasledki slabega sosedstva umnožujejo v mednarodno nesrečo. Izkušnja zadnjih let je nas poučila, da je fašizmu svojska slaba sosednost. Kdor pozna bistvo fašizma, ki je pretirani nacionalizem in nenašitna narodnostna sebičnost, se temu ne bo čudil. O italijanskem fašizmu in njegovem razmerju do sosednih držav ne bomo danes govorili in tudi ni treba govoriti, ker desetletna zgodovina o tem dovolj jasno spričuje. Namenili pa smo se v tem oziru nekoliko izpregovoriti o hitlerizmu, o katerem se sosedne države vedno bolj pritožujejo.

Nemški narodni socializem je po svojem bistvu pangermanističen — vsenemški. Do dna svojega bistva je prežet s težnjo po uresničenju vsenemške ideje. Nemčija mora zavzeti prvo mesto med evropskimi državami in njenemu ozemlju se morajo prikloniti, kolikor je največ mogoče, tiste pokrajine, ki so sedaj del ozemlja drugih držav, pa na njih prebivajo nemške narodne manjšine. To je bistvena točka v programu nemškega narodnega socializma. Kako hitlerizem to točko svojega programa smatra kot resno, čuti vse države, ki imajo na svojem narodnem ozemlju nemške narodne manjšine. Vse te manjšine so prošinjene z duhom hitlerizma. Hitlerja proslavljajo kot pol-boga, kot nemškega zveličarja, kot neko čudo, ki ga je sam nemški bog poslal na svet Nemcem v pomoč. Hitlerizem je vzbudil po sosednih državah, ki imajo nemške narodne manjšine, nemško-narodno iredento (željo po narodnem zveličanju), ki je povzročila po teh državah veliko razburjenje.

Vznemirjenje, ki ga vzbuja hitlerizem v sosednih državah, je tem bolj upravičeno, ker se propaganda nemških narodnih socialistov ne omejuje na nemškonacionalne deklamacije, ampak je že tudi prešla v dejanja. Zoper taka dejanja je Poljska podvzela odločne korake. Njej so sledile baltiške države (Litva, Letonska, Estonka), ki so morale izgnati nemške narodno-socialistične agitatorje ter tudi

med lastnim državnim uradništvom z odločnostjo iztrebiti hitlerjevsko ljujko. Kako opasna je postala hitlerjevska propaganda v baltiških državah, dokazuje dejstvo, da je sama boljševiška Rusija morala v javnosti protestirati zoper pohlep hitlerizma po teh državah, ki tvorijo soseščino Rusije.

Prav odločno je nastopila zoper poseganje hitlerizma na svoje državno ozemlje Čehoslovaška, ki je razpustila vse nemške politične organizacije, ki so bile narodno-socialistične, ali pa so z njimi simpatizirale. Ogrska je tudi napela vajeti proti nemški narodni manjšini, med katero je zavladal hitlerjevski duh. Slične ukrepe je podvzela Rumunija, kateri je postal hitlerizem še bolj neprijeten radi tega, ker se poslužuje v svoje politične svrhe vseukrajinske ideje. Hitlerjevci namreč pripovedujejo Ukrajincem (Malorusom), ki so sedaj razdeljeni na razne države (zlasti Rusijo, Poljsko in Besarabijo, ki sedaj pripada Rumuniji), da jim bodo pomagali do ustanovitve vseukrajinske države, ki bi se sestavila iz

Angleški minister John Simon (levo) v razgovoru z Mussolinijem v Rimu.

ozemskih delov, kateri sedaj pripadajo Rusiji, Poljski in Rumuniji. Ta vseukrajinska država bi kajpada bila napram Nemčiji v istem razmerju, kakor je Mandžukuo (mandžurska država) napram Japonski.

Kako je hitlerizem vplival na nemško-narodno manjšino v naši državi, je vsem dobro znano. Nemško-nacionalni greben raste vedno bolj in bolj, z njim rastejo zahteve po manjšinskih pravicah, ki so jih Nemci v naši državi že tako deležni v polni meri, raste pa tudi brezprimerna drznost, s katero zanikajo hitlerjevci v Jugoslaviji koroškim Slovencem v Avstriji najbolj priproste pravice narodno-manjšinskega varstva. O tem smo ter tudi bomo imeli prilike, da izpregovorimo podrobneje. V pojasnilo hitlerjevske propagande v inozemstvu bi še pokazali na Železno gardo v Rumuniji, koje član je nedavno umoril rumunskega ministrskega predsednika Duca. Železna garda je fašistična organizacija, ki se naslanja duševno in gmotno zlasti na nemški narodni socializem, za čigar politiko je pripravljala tla v Rumuniji. Ravno rumunski slučaj pojasnjuje, kako zastrupljevalno vpliva nemški narodni socializem na mišljenje narodnostnih zanešenjakov.

Ako se ti vplivi čutijo v Avstriji, ki ni neposredna sosedja Nemčije ter tudi ni z nemškim ljudstvom iste narodnosti, kaj naj potem reče istonarodna Avstrija o svojem sovražnem sosedu in njegovih neprestanih vznemirjevalnih poskusih! Dollfussova vlada se je v borbi zoper narodno-socialistične napade in zločine omejila na obrambo. Za božične praznike je izvršila več pomiloščenj obsojenih in zaprtih narodno-socialističnih voditeljev. Njena zmernost pa je bila slabo plačana. S početkom novega leta se je pojavil nov val narodno-socialističnih nasilnih dejanj. V zadnjih dneh je bilo po vsej Avstriji izvršenih nič manj nego 140 bombnih atentatov. Zato se je avstrijska vlada odločila za poostreno borbo zoper narodni socializem, da napravi z vsemi, tudi najostrejšimi sredstvi konec nasilnim dejanjem in ustrahovalnim demonstracijam.

Kakšno je sosedstvo hitlerizma, čuti prav posebno tudi katoliška cerkev v Nemčiji, katera deli z njim isto državno ozemlje. Ima celo z njim pogodbo (konkordat), od katere je upala, da bo medsebojne razmere uredila v dobro soseščino. To pa se ni zgodilo, ker je hitlerizem sosed, ki sklenjene pogodbe ne drži. Pogodbeno je obljubil katoliški